

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej, v právnej veci navrhovateľa **V. Ď.**, zastúpeného JUDr. E. B., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **invalidný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. februára 2009, č.k. 12Sd/563/2005-62, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 12Sd/563/2005-62 z 19. februára 2009 v časti týkajúcej sa rozhodnutia odporkyne č. X. zo dňa 5. októbra 2005, ktorým odporkyňa zrušila svoje rozhodnutie z 21. decembra 2004 č. X. o zmene sumy invalidného dôchodku a súčasne tak vyhovel opravnému prostriedku navrhovateľa v plnom rozsahu, **z m e ň u j e** tak, že konanie **z a s t a v u j e**.

V časti týkajúcej sa rozhodnutia odporkyne č. X. zo dňa 5. októbra 2005 o uvoľnení výplaty invalidného dôchodku rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 12Sd/563/2005-62 z 19. februára 2009, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil dve rozhodnutia odporkyne z 5. októbra 2005, č. X., ktorými odporkyňa podľa § 71 ods. 1 a § 112 ods. 4 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zsp“) uvoľnila výplatu invalidného dôchodku od 12. januára 2005 v sume 8236 Sk. Súčasne s invalidným dôchodkom sa navrhovateľovi vypláca aj vdovecký dôchodok v sume 1268 Sk. Úhrnom mu tak patril dôchodok v sume 9504 Sk mesačne. Rozhodnutím z toho istého dňa, z 5. októbra 2005, č. X. odporkyňa podľa § 112 ods. 1 rozhodla o zrušení pôvodné rozhodnutia z 21. decembra 2004 číslo X. o zmene sumy invalidného dôchodku.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že preskúmaním zákonnosti odvolaním napadnutých rozhodnutí odporkyne z 5. októbra 2007 mal za preukázané, že navrhovateľovi bol na základe jeho žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 16. apríla 2004 a po posúdení jeho zdravotného stavu posudkovým lekárom dňa 13. mája 2004, ktorý určil 55% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, priznaný od 1. júna 2004 invalidný dôchodok rozhodnutím č. X. zo dňa 14. decembra 2004. Od 1. júna 2004 tak navrhovateľovi patril invalidný dôchodok v sume 7965 Sk mesačne a od 1. decembra 2004 v sume 8236 Sk mesačne. Dňa 13. augusta 2004 bola určená mimoriadna kontrolná lekárska prehliadka, kde bol navrhovateľovi určený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 50%. Z uvedeného dôvodu bol rozhodnutím z 21. decembra 2004 invalidný dôchodok od 12. januára 2005 znížený v súlade s § 112 ods. 4 a 6 zsp na 4607 Sk mesačne. Takto určená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Banskej Bystrici dňa 19. septembra 2005 zmenená (zvýšená) na pôvodných 55%. Na základe uvedeného posudku odporkyňa zrušila rozhodnutie z 21. decembra 2004 a podľa § 112 ods. 4 zsp od 12. januára 2005 uvoľnila výplatu už vyplácaného invalidného dôchodku v pôvodne určenej sume. Po zhodnotení uvedených skutočností a zákonných ustanovení krajský súd odvolaním napadnuté rozhodnutia ako vecne správne potvrdil. Pri rozhodovaní vychádzal z posudkov posudkových lekárov, ktorí dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo je navrhovateľ invalidný podľa § 71 ods. 1 zsp s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55% a nie 50%. Súd nevyhovel návrhu navrhovateľa o spojenie vecí vedených na súde pod sp.zn. 18Sd/185/2005 z dôvodu, že konanie bolo v tejto veci zastavené. Rozhodnutie súdu o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť 27. marca 2007.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ zastúpený advokátkou JUDr. E. B. Chronologicky poukázal na jednotlivé rozhodnutia odporkyne vo veci právneho nároku na invalidný dôchodok od 1. júna 2004. Vyslovil nesúhlas s postupom súdu v konaní o jeho opravnom prostriedku proti rozhodnutiam z 5. októbra 2005 a namietol aj nedostatky v samotnom postupe odporkyne v konaní o invalidnom dôchodku. Tie nedostatky podľa jeho názoru spočívajú v tom, že odporkyňa jedným z rozhodnutí z 5. októbra 2005 rozhodla už o rozhodnutých dôchodkoch a teda pochybila. Rovnako pochybil aj krajský súd, ktorý toto rozhodnutie potvrdil, pretože v predmetnom prípade ide o prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Krajský súd pochybil aj v prípade potvrdenia druhého rozhodnutia odporkyne z 5. októbra 2005, pretože potvrdil rozhodnutie, ktorým sa len deklaroval určitý právny stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Za nesprávne považuje navrhovateľ rozhodnutie krajského súdu aj z dôvodu, že konanie súdu malo i inú vadu. Za takúto inú vadu považuje to, že odporkyňa svojím rozhodnutím vlastne nerozhodovala, ale len oznamovala určitý postup. Tým, že krajský súd mal pri rozhodovaní v predmetnej veci k dispozícii kompletný spis odporkyne vrátane všetkých jej rozhodnutí v predmetnej veci, mal odvolateľ za to, že súd pochybil, keď nesprávne právne posúdil vec a svojím rozhodnutím nesprávne potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 5. októbra 2005. Rovnako krajský súd pochybil, keď potvrdil aj druhé preskúmané rozhodnutie č. X. zo dňa 5. októbra 2005, ktorým bol odvolateľovi zvýšený invalidný dôchodok od 12. júla 2005 na sumu 8965 Sk. Toto rozhodnutie odporkyne nebolo nikdy napadnuté odvolaním, a preto súd o tomto rozhodnutí nemohol vôbec rozhodovať. Odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu navrhol zmeniť a zrušiť rozhodnutie odporkyne zo dňa 5. októbra 2005 č. X. a v časti, ktorou krajský súd potvrdil rozhodnutie (vo výrokovej časti rozsudku krajského súdu označené ako č. 3) navrhol rozsudok zrušiť a konanie pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci zastaviť.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, o odvolaní rozhodol bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je sčasti dôvodné.

Z pripojených spisov odporkyne vyplýva, že navrhovateľovi bol od 3. septembra 2002 priznaný podľa § 48a zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení vdovecký dôchodok v sume 2222 Sk mesačne.

Dňa 31. augusta 2002 ako účastník autonehody utrpel úraz ľavej dolnej končatiny, zlomeninu krčka stehennej kosti, ktorú bolo treba riešiť operačne osteosyntézou. Bol dlhodobo liečený. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 28. novembra 2003 číslo: 204-457-4006/2003 bolo podľa § 15 ods. 5 zák.č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov a § 35 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok nemocenského poistenia v znení vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 263/1990 Zb. sa navrhovateľovi poskytovalo nemocenské po uplynutí podpornej doby od 1. decembra 2003 do 31. mája 2004. Ako to vyplýva z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 2. júna 2004, nárok na nemocenské mu zanikol dňom 13. mája 2004.

Dňa 16. apríla 2004 navrhovateľ podal žiadosť o invalidný dôchodok. Z „Lekárskej správy“ – lekárskeho posudku vyhotovenej Sociálnou poisťovňou, pobočka v Prievidzi zo dňa 13. mája 2004 vyplýva, že posúdenie zdravotného stavu bolo vykonané na účely žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok zo 16. apríla 2004. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bol určený stav po zlomenine krčka stehennej kosti s opakovaným operačným zákrokom s predĺženým hojením a porušenou funkciou končatiny podľa kapitoly XV. Oddiel G položka 45 písm. b/ Prílohy číslo 4 k zsp do 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Táto bola pre ischemickú chorobu srdca zvýšená o 10%. Navrhovateľovi tak bol rozhodnutím zo 14. decembra 2004 číslo X. priznaný od 13. mája 2004 invalidný dôchodok v sume 7965 Sk mesačne. Suma takto priznaného invalidného dôchodku bola podľa § 293a ods. 4 zsp v znení zák.č. 43/2004 Z.z. od 1. decembra 2004 zvýšená na sumu 8236 Sk mesačne. Proti tomuto rozhodnutiu odporkyne opravný prostriedok navrhovateľ nepodal.

Následne dňa 21. decembra 2004 odporkyňa vydala rozhodnutie, ktorým podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 293a zsp znížila sumu invalidného dôchodku od 12. januára 2005 na 4607 Sk na podklade novej lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 13. augusta 2004, ktorý na základe kontrolnej lekárskej prehliadky v neprítomnosti navrhovateľa určil pre rozhodujúce zdravotné postihnutie len 40% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a pre iné

zdravotné postihnutie 10%. Na základe navrhovateľom podaného opravného prostriedku odporkyňa rozhodnutím číslo X. z 5. októbra 2005 svoje rozhodnutie o zmene sumy invalidného dôchodku zrušila s tým, že opravnému prostriedku navrhovateľa v plnom rozsahu vyhovel. Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 18Sd 185/2005-39 z 25. apríla 2006 konanie zastavil. Uznesenie súdu o zastavení konania dňa 9. marca 2007 nadobudlo právoplatnosť.

Navrhovateľ sa s vyššie uvedeným rozhodnutím odporkyne číslo X. z 5. októbra 2005 nestotožnil a dňa 15. novembra 2005 podal proti nemu opravný prostriedok, o ktorom rozhodoval krajský súd v preskúvanom rozhodnutí. Vo výroku svojho rozhodnutia krajský súd toto rozhodnutie označil „ako rozhodnutie č. 3“. Krajský súd pri rozhodovaní o tejto časti opravného prostriedku navrhovateľa pochybil, keď opomenul rozhodnúť podľa oznámenia navrhovateľa z 19. októbra 2006 na č.l. 34 spisu, ktorým súdu oznámil, že opravný prostriedok sčasti berie späť a konanie v tejto časti žiadal zastaviť.

Podľa § 246c ods. 1 OSP veta prvá a tretia pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 96 ods. 1 OSP navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Ustanovenie rešpektuje navrhovateľa ako dominus litis. Iba výnimočne, ak navrhovateľ vezme návrh späť, súd konanie nezastaví. Je to tak iba v prípade, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí.

Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že odporca nesúhlas so späťvzatím časti návrhu nevyslovil. Podanie navrhovateľa z 19. októbra 2006 bolo preto potrebné posúdiť podľa § 96 ods. 1 OSP a konanie v tejto časti opravného prostriedku zastaviť. Na uvedenú vadu konania krajského súdu poukázal aj samotný navrhovateľ v podanom odvolaní proti rozsudku krajského súdu, keď uviedol, že rozhodnutie krajského súdu malo i inú vadu.

Odvolaací súd z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu v časti, ktorou potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. zo dňa 5. októbra 2005 je potrebné zmeniť a konanie v tejto časti návrhu navrhovateľa zastaviť, lebo rozhodnutie nezakladá, nemení a ani nezrušuje jeho právo na už priznaný invalidný dôchodok. Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že v konaní o preskúmanie tohto rozhodnutia odporkyne navrhovateľ nebol ani oprávnenou osobou na podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu v tejto časti.

Dňa 5. októbra 2005 odporkyňa podľa § 71 ods. 1 a § 112 ods. 4 zsp uvoľnila navrhovateľovi výplatu invalidného dôchodku od 12. januára 2005 v sume 8236 Sk. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia je navrhovateľ naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zsp, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 55% zhodne ako tomu bolo v „prvom“ rozhodnutí zo 14. decembra 2004, ktorým mu bol priznaný od 13. mája 2004 invalidný dôchodok v sume 7965 Sk mesačne s tým, že od 1. decembra 2004 bola suma invalidného dôchodku zvýšená na sumu 8236 Sk mesačne.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Podľa § 244 ods. 3 OSP sa rozhodnutiami správnych orgánov rozumejú rozhodnutia nimi vydané v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté.

V preskúmvanej veci je zrejmé, že krajský súd rozhodnutie odporkyne považoval za vecne správne a zákonné. S ohľadom na zrušené rozhodnutie z 21. decembra 2004, ktorým podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 293a zsp znížila sumu invalidného dôchodku od 12. januára 2005 na 4607 Sk, musel správny orgán formalizovať svoju činnosť z dôvodu, že musel uvoľniť výplatu invalidného dôchodku na základe 55% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Z uvedeného dôvodu predmetné rozhodnutie nebolo nadbytočné.

V odvolacom konaní neúspešnému navrhovateľovi a ani odporkyni odvolací súd náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania z vyššie uvedených dôvodov nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. júna 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová